

De lange weg naar de archieven van de stad Maaseik.

De aanstellingdocumenten tot burgemeester van Maaseik van Herman Simon Jacobus Schoolmeesters, die op 06.04.2016 aan de stad overgemaakt werden, hebben de wereld gezien!

Merkwaardig, dat zij in een tamelijk ongeschonden staat aan de beheerder van de archiefdienst konden overgemaakt worden.

Even uitleg hierover:

Joseph Antoine Léopold Schoolmeesters

Mijn vader **Joseph Antoine Léopold Schoolmeesters**, zoon van **Mathieu Simon M.Schoolmeesters** (bankier) en **Marie Eugène Jacquet**, geboren in de Bosstraat (huis gelegen tegenover de kerk van de kruisheren), verloor beide ouders op de ouderdom van 10 jaar. Mathieu Schoolmeesters was dus een van de twee zonen van burgemeester Herman Schoolmeesters. Zijn broer **Henri Herman Hubert Adolphe Schoolmeesters** werd trouwens ook burgemeester van Maaseik.

Als knaap had mijn vader weinig aandacht voor deze vellen papier. Zij waren toen het minste van zijn bekommernissen! Deze documenten waren trouwens in het bezit van zijn oudste broer, **Simon Maria Louis Hubert Schoolmeesters**, notaris te Maaseik tot 1930. Bij het uitbreken van W.O I was Joseph, voor vrienden "Jos Schoolmeesters", zijn tweede kandidatuur mijningenieur in Leuven aan het verwerken.

Was hij een vlijtige student? Daarvoor dienen de archieven van de universiteit uitgepluisd te worden. Wie dit zal doen, verneemt dat hij erin slaagde "enkele varkens" in de faculteits aula te laten deelnemen aan de dagdagelijkse cursus... Veel hadden zijn oudste broer en zuster in die tijd tegen hem niet te zeggen !

Vrijwilliger 1914

En in 1914, op 24 jaar, stond hij als vrijwilliger klaar, om "no pasarán" tegen de Duitsers te roepen!

Ingelijfd bij het 2° regiment zware artillerie, stond zijn geschut opgesteld in Ramskapelle.

Op 29 juni 1917 schoten de Duitsers zijn "casematte" aan flarden. Onderluitenant Jos Schoolmeesters werd zwaar gekwetst aan zijn been en door de legerleiding tot de "orde van de dag vernoemd" wegens zijn houding tegenover lotgenoten die bij deze aanval het leven lieten of gewond raakten ... Volgende woorden werden toen aan hem besteed : "**...officier brave et intrépide qui ayant été grièvement blessé à une pièce, au cours d'un tir, a refusé de se faire soigner avant que les servants blessés en même temps que lui avaient reçu les soins du médecin**".

Begin '18 was luitenant Jos Schoolmeesters opnieuw aan het front.

Na W.O. I gaf zijn oudste broer hem uit erkentelijkheid voor zijn houding tijdens deze moeilijke jaren, de documenten waarvan sprake ...

Belgisch Kongo

1921

Begin januari '20 vertrok hij als artillerieofficier, voor 15 jaren naar Belgisch-Congo.

In de eenzaamheid van dit onmetelijk land wist hij o.a. dankzij deze documenten, dagdagelijks zijn moed te vinden. Dit zou des te meer nodig zijn in 1921. Bij artillerieoefeningen, ontplofte een "geschut" in zijn nabijheid. Weer werd hij zwaar gekwetst aan hetzelfde been. Het dichtstbij gelegen dispensarium was op een kleine 200 km verwijderd van het legerkamp, waardoor hij in zeer moeilijke omstandigheden moest vervoerd worden door de brousse...

En het leven ging verder.

In '35 was majoor Jos Schoolmeesters terug in België na een lange weg, die hem vanuit het oosten van Belgisch-Congo eerst naar Taborra en vervolgens Dar-es-Salem en de "Rode Zee" bracht.

**majoor Schoolmeesters
met
Nenette en Nan**

In zijn koffers zaten de waardevolle documenten opgeborgen en aan elke hand hield hij "Nan" en "Nenette", twee bonobo aapjes in gepaste kledij, stevig vast !

Het "vaderland" verwelkomde hem met een tweede drama toen hij vaarwel moest zeggen aan zijn twee hartsvrienden. Het "artillerieregiment" gelegerd in "Bergen" weigerde om ze als "mascotte " in te lijven... Gelukkig hadden "Nan en Nenette " en majoor Schoolmeesters grote dorst toen zij aankwamen in de haven van Antwerpen. Een glas melk voor beide en een eerste glas bier "van het vat" bracht aanstonds soelaas voor iedereen..., maar niet voor "Nenette", want "Nan" dronk in een slok ook haar glas uit... Een circusdirecteur had dit spektakel in de gaten... De twee "hartsvrienden" van majoor Jos Schoolmeesters lieten onder luid geschreeuw zijn handen los om een andere loopbaan tegemoet te gaan... Maar zijn banden met Afrika waren hierdoor niet verbroken, wel integendeel.

In zijn koffers, naast de documenten van zijn grootvader, had hij een klein ivoren beeldje als geschenk gekregen. Niet van de overgebleven blanke officieren en onderofficieren van Costermansville (Bukavu), maar wel van de soldaten van deze stad die hem zeer graag hadden. Wat bevestigd word door de koloniale legerleiding in zijn persoonlijk dossier op het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

In '39 trouwde mijn vader, hij was 49 jaar oud, mijn moeder was 17 jaren jonger, en in 40' brak W.O II uit. Een derde drama stond hem te wachten met zowel verstrekkende gevolgen voor zijn militaire loopbaan, als voor zijn privéleven.

Met zijn terugkeer in '42 uit " Luckenwalde " werd ik op 27 december van dat jaar geboren.

Mijn vader werd aangesteld op het Ministerie van Binnenlandse Zaken als diensthoofd voor het "kunstpatrimonium". In die hoedanigheid wist hij kunstwerken van Sint-Bavo uit Gent te onttrekken aan de ogen van de bezetter en deze te verbergen in het fort van Lavaux-Sainte-Anne. .

Een belangrijke bevelhebber van het “verzet” uit “Landen” sprong in 1945 in de bres voor hem..., maar ik zag mijn vader pas terug einde jaren '50, berooid en beroofd van al zijn eigendommen...

Op 60-jarige ouderdom begon **ex-majoor Schoolmeesters** een nieuw leven. Slechts een gedachte doorkruiste zijn hoofd, “**eerherstel**”. Hij zou ervoor vechten tot het bittere einde... Begin jaren '60 kreeg hij eindelijk “eerherstel”.

Enkele dagen voor zijn dood in 1971, op 81-jarige ouderdom prevelde hij mij, “eert uw land , uw koning, en vergeet onze voorouders niet uit Maaseik”. Zo kwam ik op mijn beurt in het bezit van deze documenten.

Jan Schoolmeesters

Alhoewel ik niet geboren ben in Maaseik, maar in Ukkel het daglicht zag, voelde ik mij een “Limburgse knaap”. Die gedachte was in mijn geest zo sterk verwerkt dat de medestudenten uit Maaseik op de landbouwschool in Sint-Truiden waar ik belandde, mij niet zagen als “een ket uit het Brusselse...”.

Mijn vader dacht dat het Sint-Jan-Berchmanscollege in Brussel “de” school was voor mijn toekomst... Zijn droom stortte vlug in elkaar na vergeefse pogingen de lagere school daar af te werken.

Na Sint-Truiden belandde ik op de Tuinbouwschool in Vilvoorde, volgde de afdeling “ tropische landbouw” en vertrok naderhand als vrijgezel in 1965 naar de landbouwschool van Butembo gelegen in Noord-Kivu, dezelfde streek waar mijn vader zijn Afrikaanse loopbaan begon in 1920. Ik beleefde toen het einde van de “mulelisten of Simbas”, werd in 1967 een kleine maand opgesloten in Bunia wegens de mouterij van “Jean Schramme en zijn Katangese soldaten” in de Maniema.

Ten slotte was ik in 1969 gedurende een jaar verantwoordelijk voor de landbouwschool in Bukavu.

In '70 kwam ik terug naar België, huwde in '71 en vertrok vergezeld van mijn echtgenote en onze oudste dochter in 1972 voor een landbouwproject in de Beneden-Kongo tot 1975.

Nadien werkte ik in Tunesië en Kameroen tot in 1987. In dat laatste land volgden mijn kinderen hun lagere scholing per briefwisseling met Frankrijk, een taak waarover mijn echtgenote zich met veel ijver ontfermde. Terug in België in de loop van dat jaar, werd ik aangesteld op het Ministerie van het Brussels Gewest en kreeg er de verantwoordelijkheid over de dienst “Economische Inspectie”, tot mijn pensioen.

De tijd was gekomen om mij te ontfermen over de documenten die mijn vader mij gegeven had.

Mijn twee dochters verblijven in het buitenland, de ene in Zwitserland, de andere in Frankrijk. Mijn zeven kleinkinderen probeer ik te betrekken met het verleden en geschiedenis van hun grootouders. Daarom besloot ik al de documenten in mijn bezit, die over Maaseik handelen terug te bezorgen aan de rechtmatige eigenaar: de stad.

Bij deze gelegenheid ontdekken zij ook deze mooie stad, alsook de gangpaden van hun grootouders zodat zij hieruit de nodige kracht kunnen putten voor hun toekomst.

De documenten betreffende burgemeester Schoolmeesters liggen ter inzage op het oude stadhuis te Maaseik, mits afspraak : 089/560543 of op volgend mailadres: francine.beirnaert@maaseik.be